

2.8 Infrastruktura techniczna

2.8.1 Gospodarka wodno – ściekowa

Gmina Gorzyce zaopatrywana jest w wodę z wodociągu grupowego GO-CZA, administrowanego przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach. Sołectwo Turza Śląska zaopatrywane jest w wodę w oparciu o sieć wodociągową, rurociągiem fi 250 z kierunku Jedłownika do Turzy Śląskiej. Na terenie sołectwa Turza Śląska działa jedyna na terenie Gminy Gorzyce Spółka Wodociągowa, która zarządza siecią wodną, posiada własne ujęcie wody, w którą zaopatrywani są mieszkańcy .

Sołectwo Turza Śląska nie jest skanalizowane, planuje się budowę kanalizacji sanitarnej w sołectwie Turza Śląska w najbliższych latach. Jednakże do oczyszczalni ścieków przy szkole podstawowej w Turzy Śląskiej podłączone zostało Przedszkole i 5 domów mieszkalnych. Z danych Urzędu Gminy Gorzyce wynika że na chwilę obecną budynki mieszkalne w sołectwie Turza Śląska posiadają zamknięte zbiorniki bezodpływowe.

2.8.2 Ciepłownictwo i elektroenergetyka

Gmina Gorzyce nie jest w całości zgazyfikowana, sołectwo Turza Śląska należy do sołectw, które nie są zgazyfikowane. Problem zaopatrzenia w ciepło, ze względu na charakter zabudowy, rozwiązywany jest indywidualnie przez lokalne kotłownie, a także piece opalane głównie węglem i miałem węglowym.

Gmina Gorzyce nie posiada własnego źródła energii elektrycznej. Odbiorcy Gminy w tym mieszkańcy sołectwa Turza Śląska zasilani są w energię elektryczną ze źródeł zewnętrznych. Bezpośrednią obsługę odbiorców bytowo - komunalnych i przemysłowych gminy zapewnia rozbudowany układ sieci średnich i niskich napięć.

2.9 Infrastruktura oświatowo-kulturalna i sportowo-rekreacyjna

2.9.1 Infrastruktura oświaty

Na terenie Gminy Gorzyce funkcjonują: 4 gimnazja, 8 szkół podstawowych oraz 6 przedszkoli. Placówki te funkcjonują w nowo wybudowanych lub gruntownie wyremontowanych obiektach, posiadających nowoczesne zaplecze dydaktyczno – naukowe wraz z pracownikami specjalistycznymi, np. pracowni komputerowych. W celu poprawy warunków rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży każda szkoła oraz gimnazja posiadają nowoczesne sale gimnastyczne. W sołectwie Turza Śląska funkcjonuje dobrze rozwinięta infrastruktura oświatowa.

Przedszkole Publiczne w Turzy Śląskiej mieści się przy ulicy Ligonie podobnie jak szkoła podstawowa i gimnazjum. Obecnie przedszkole znajduje się w starym budynku, jednakże w planach jest budowa nowego. Na podwórzu obecnego przedszkola znajduje się plac zabaw z huśtawkami i piaskownicą. Obecnie w przedszkolu zatrudnionych jest 10 nauczycieli. Według danych na dzień 1.09.2009 r. rozpoczęło 99 przedszkolaków.

W sąsiedztwie przedszkola zlokalizowany jest połączony budynek szkoły podstawowej i gimnazjum.

Historia szkoły podstawowej w Turzy Śląskiej jest dosyć długa, powstała w 1885 r. na długo przed I wojną światową, w czasach pruskich, stała się w pełni polską szkołą w 1922 roku, po przyłączeniu Górnego Śląska do Rzeczypospolitej. Na początku szkoła znajdowała się przy ulicy Powstańców w Turzy Śląskiej jednakże ze względu na małą powierzchnię w 1995 r. rozpoczęto budowę nowej szkoły przy ulicy Ligonie, która została ukończona w 1998 roku uroczystym otwarciem i inauguracją roku szkolnego. Szkoła przyjęła imię księdza Ewalda Kasperczyka - postaci charyzmatycznej, wieloletniego proboszcza tutejszej parafii, który dzięki swojej działalności podniósł do godności sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej, miejsce licznych pielgrzymek.

Obecnie w Szkole Podstawowej jest zatrudnionych 29 nauczycieli a do szkoły uczęszcza 240 uczniów.

Rok szkolny 1999/2000 to rok przełomowy dla rozwoju oświaty. W tym czasie reforma edukacji stworzyła nowy typ szkolnictwa i powstały gimnazja. Zaowocowało to utworzeniem w budynku mieszczącym szkołę podstawową także gimnazjum. Gimnazjum w Turzy Śl. powstało w roku 1999, zgodnie z wprowadzoną w tym roku reformą oświaty.

Do obwodu gimnazjum należą uczniowie z Turzy Śl., z Olzy i Odry (dojeżdżający ok. 9 km). Według danych 1.09.2009 r. naukę rozpoczęło 211 gimnazjalistów. Dodatkowo do gimnazjum uczęszczają uczniowie z okolicznych miejscowości – Gorzyc, Gorzyczek, Rogowa, Bluszczowa, Krostoszowic i Wodzisławia Śląskiego. Budynek szkoły jak i gimnazjum jest nowy, przestronny i dobrze wyposażony. W roku 2000 dokonano podziału szkoły i wyodrębniono osobną część dla gimnazjum i dla szkoły podstawowej. W budynku zlokalizowane są klasopracownie przedmiotowe, pracownia komputerowa, biblioteka multimedialna, świetlica. Zarówno szkoła podstawowa jak i gimnazjum posiadają wspólną salę gimnastyczną z zapleczem w postaci salki korekcyjnej i siłowni a od 2008 r. również boiska sportowe.

Zdjęcie nr 12. Budynek Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Turzy Śląskiej.
Źródło opracowanie własne

2.9.2 Aktywność społeczności lokalnej

Na terenie sołectwa Turza Śląska nie zlokalizowano żadnego Wiejskiego Domu Kultury, natomiast prężnie działa wiele organizacji społecznych m.in. Koło Gospodyń Wiejskich, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Ludowy Klub Sportowy „Unia” Turza Śląska oraz Ochotnicza Straż Pożarna.

Koło Gospodyń Wiejskich (KGW) w Turzy Śląskiej powstało w 1954 r. Założone przez Panią Irenę Ucher skupiało wtedy około 20 osób. Od 1970 r. przewodniczącą została Pani Maria Kwiaton, która skupiała w kole 50 członkiń. Był to okres, gdzie Koło Gospodyń rozprawdzało pisklęta kurze, kacze i gęsie, prowadzono różnego rodzaju kursy m.in. gotowania, szycia, szydełkowania. Pani Kwiaton pełniła funkcję przewodniczącej do 1999 r. z powodu choroby zastąpiła ją wybrana jednogłośnie na zebraniu sprawozdawczo - wyborczym Pani Urszula Lenczyk. W chwili obecnej koło liczy 45 członkiń stałych. W 1999 r. po wyborze przewodnicząca założyła zespół folklorystyczny "Turzanki". Koło wyjeżdża na wystawy kwiatów i roślin, do szkółek drzew i krzewów ozdobnych, urządza wycieczki rowerowe, bierze czynny udział w organizowaniu sportowego Turnieju Miast i Gmin. Zarząd Koła Gospodyń przygotowuje corocznie dożynki parafialne jak i Gminne. Ponadto przewodnicząca organizuje coroczne spotkania noworoczne zarządu, spotkania wszystkich członkiń z okazji Dnia Kobiet, Dnia Matki, oraz spotkania opłatkowe przed świętami Bożego Narodzenia.

Koło Gospodyń Wiejskich bierze udział we wszystkich imprezach organizowanych przez różne organizacje społeczne, jak również aktywnie uczestniczy w życiu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum.

Kolejną organizacją działającą na terenie Turzy Śląskiej jest OSP. Początki istnienia Straży Pożarnej w Turzy Śląskiej, sięgają okresu międzywojennego. Z powodu braku dokumentów z początkowego okresu działalności, oficjalne powołanie Turskiej Straży datuje się na rok 1954.

W dniu 4 listopada 1986 roku, dzięki podjętym działaniom ówczesnego Zarządu i przychylności dyrekcji KWK „1 MAJA”, jednostce przekazany został wóz bojowy STAR 20 - samochód ten służył do 1997 roku. W roku 1995 został zakupiony OSINOBUS na podwoziu STARA 244, który po karosowaniu, w dniu 3 maja 1997 roku został poświęcony i uroczystie przekazany jednostce z Turzy Śl., i służy jej do tej pory. Jednostka Straży Pożarnej poza swoją działalnością statutową bierze udział w corocznych strażackich zawodach sportowo-pożarniczych, przy czym poszczycić się może znacznymi osiągnięciami dziewczęcych i chłopięcych drużyn młodzieżowych. Jednostka prowadzi ścisłą i owocną współpracę z Radą Sołecką, Klubem Sportowym, Spółką Wodną i innymi organizacjami działającymi na terenie sołectwa Turza Śląska.

W chwili obecnej jednostka liczy 26 członków czynnych oraz wspierających i 1 członka honorowego. Jednostka wchodzi w skład Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, jednostka zajmuje się walką z pożarami likwidacją

klęsk żywiołowych oraz służy pomocą mieszkańcom sołectwa w różnych okolicznościach jeżeli jest taka potrzeba.

Zdjęcie nr 13. Budynek OSP w Turzy Śląskiej
Źródło-opracowanie własne

Jedną z organizacji kulturalnych w Turzy Śląskiej jest znany chór „LIRA”. Chór ten został reaktywowany 13 lutego 2003 r. z inicjatywy ks. Proboszcza Gerarda Nowińskiego, do której dołączyło Koło Związku Górnośląskiego w Turzy Śląskiej. Pierwszym prezesem chóru była Aniela Balcar. Wśród założycieli znalazły się osoby które pamiętały czasy chóru z lat powojennych o tej samej nazwie, który zawiesił swoją działalność w latach 60. W dniu 13 czerwca 2004 w czasie uroczystości koronacji obrazu MBF w Turzy Śląskiej chór po raz pierwszy wystąpił publicznie.

Na terenie sołectwa Turza Śląska prężnie działa także Ludowy Klub Sportowy „Unia”, który powstał w 1924 roku. Obecnie Prezesem Klubu jest pan Joachim Nielaba. Zespół obecnie uczestniczy w rozgrywkach w „A” Klasie Grupie Racibórz. Siedziba klubu znajduje się przy ul. Bogumińskiej 17 w Turzy Śląskiej. W bieżącym roku Klub zorganizował uroczyste obchody 85 - lecia istnienia. W ramach klubu trenują: seniorzy, juniorzy starsi oraz juniorzy młodsi. Klub może pochwalić się swoimi wychowankami, którzy grali lub grają w klubach pierwszoligowych, są to: Paweł Wawrzyczny (I liga ROW Rybnik lata 60/70), Piotr Szymiczek (– Ekstraklasa).

Aktualnie klub zrzesza w poszczególnych grupach:

Klasa „A”- 21zawodników

Juniorzy starsi - 16 zawodników

Juniorzy młodsi – 17 zawodników

Zdjęcie nr 14. Budynek Domu Sportu, Kultury i Rekreacji w Turzy Śląskiej.
Źródło-opracowanie własne

3. ANALIZA S W O T

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed sołectwem. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **Mocnych stron** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią mocne strony wsi i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi, pozwolą wykorzystać daną szansę (należy utrzymać je jako mocne i na nich należy oprzeć przyszły rozwój wsi);
- **Słabych stron** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony wsi i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **Szans** – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności sołectwa, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi wsi;
- **Zagrożeń** – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności sołectkiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój wsi).

Przedstawiona poniżej analiza słabych i mocnych stron oraz zagrożeń i szans jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego wsi. Zbiór informacji o mocnych i słabych stronach wsi i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach Turzy Śląskiej ułożonych przekrojowo, w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego.

Analiza SWOT miejscowości Turza Śląska przedstawia się następująco:

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY

- Bogate dziedzictwo kulturowe (zabytki, obiekty historyczne);
- Rosnąca ranga miejscowości jako ośrodka pielgrzymkowego;
- Dobre położenie blisko aglomeracji miejskich;

- Stosunkowo wysoki potencjał krajobrazu i środowiska przyrodniczego;
- Dostępność placówek oświatowych na terenie sołectwa;
- Zwiększone zainteresowanie mieszkańców estetyką otoczenia;
- Dobry układ komunikacyjny i sieć dróg;
- Działalność klubu sportowego (LKS „Unia Turza Śląska”);
- Aktywność społeczna;
- Śląski etos pracy cechujący mieszkańców;
- Dobrze rozwinięta współpraca pomiędzy przedsiębiorcami, mieszkańcami oraz władzami samorządowymi.

SLABE STRONY

- Brak kanalizacji sanitarnej i niewystarczająco rozwinięta kanalizacja deszczowej;
- Zbyt małe wsparcie osób działających społecznie oraz inicjatyw społecznych;
- Brak kompleksowej oferty w zakresie turystyki pielgrzymkowej;
- Brak rozwiniętego systemu połączeń komunikacji zbiorowej;
- Brak instytucji kulturalnych na terenie sołectwa.

Czynniki zewnętrzne

SZANSE

- Możliwość pozyskania środków z funduszy Unii Europejskiej;
- Kształtowanie pozytywnego wizerunku miejscowości;
- Rozwój turystyki pielgrzymkowej (Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej);
- Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego;
- Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich;
- Działania na szczeblu centralnym zmierzające do ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej;
- Bliskość budowanej autostrady A1;
- Rozwój miast sąsiadujących jako szansa na przyciągnięcie inwestorów

ZAGROŻENIA

- Niewystarczające środki w budżecie Gminy w stosunku do potrzeb mieszkańców sołectwa;
- Wysokie koszty rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- Niestabilność przepisów prawnych wspierających rozwój sektora MŚP;

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną w okresie 7 lat

Lp.	Nazwa projektu	Cel projektu	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Źródło finansowania Szacunkowy koszt projektu w zł.
1.	Remont budynku sportu, kultury i rekreacji wraz z boiskiem i infrastrukturą towarzyszącą w Turzy Śląskiej przy ul. Bogumińskiej.	Zwiększenie atrakcyjności budynku i terenu, poprawa warunków do rozwoju sportu i rekreacji	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska oraz Gminy Gorzyce	2009-2011 r.	PROW, Gmina Gorzyce 1.000.000,00
2.	Przebudowa drogi gminnej ul. Powstańców w Turzy Śląskiej	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego, oraz ruchu pieszego, stanu drogi, skrócenie czasu przejazdu.	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska oraz turyści.	2009 - 2010 r.	NPPDL 2008-2011, Gmina Gorzyce 3.325.540,00
3.	Budowa przedszkola	Poprawa jakości oraz warunków kształcenia,	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2010-2012	Gmina Gorzyce 3.500.000,00
4.	„Aktywna Turza”	Integracja	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska oraz obszaru LGD	2010-2011	Środki własne/ LGD 20.000,00
5.	„Razem różniej”	Integracja	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska oraz obszaru LGD	2010-2011	Środki własne/ LGD 20.000,00
6.	Przebudowa drogi gminnej ulicy Granicznej w Turzy Śląskiej	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego, oraz ruchu pieszego, stanu drogi, skrócenie czasu przejazdu.	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2010-2011 r.	RPO WSL Gmina Gorzyce 1.410.000,00
7.	Plac zabaw w Turzy Śląskiej	Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjno-sportowe	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2010-2012 r.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Gmina Gorzyce 35.000,00
8.	Zakup terenu pod budowę placu zabaw	Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjno-sportowe	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2010 r.	Gmina Gorzyce 40.000,00
9.	Przebudowa drogi gminnej odnogi ulicy Mszańskiej w Turzy Śląskiej	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego, oraz ruchu pieszego, stanu drogi, skrócenie czasu przejazdu.	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2010 r.	Gmina Gorzyce, Miasto Wodzisław Śląski 274.000,00

10.	Boisko „ORLIK”	Rozwinięcie bazy sportowej i rekreacyjnej sołectwa	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2012 r.	Moje boisko-ORLIK 2012 1.200.000,00
11.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Gorzyce w miejscowości Turza Śląska	Zmniejszenie zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, podziemnych oraz gleby, poprawa jakości życia mieszkańców	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2009-2017 r.	Gmina Gorzyce RPO WSL 42.000.000,00
12.	Przebudowa ul. Ligonii wraz z budową chodnika	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego, oraz ruchu pieszego, stanu drogi, skrócenie czasu przejazdu	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2012-2016 r.	Gmina Gorzyce 3.000.000,00
13.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	Poprawa widoczności, zaspokojenie potrzeb społecznych	Mieszkańcy sołectwa Turza Śląska	2010-2016 r.	Gmina Gorzyce 20.000,00

Planowane zadania do realizacji zostały ustalone podczas zebrania wiejskiego. Istotą powyższych zadań jest pobudzanie aktywności środowisk lokalnych, podniesienie znaczenia miejscowości Turza Śląska jako lokalnego ośrodka edukacji, sportu i rekreacji oraz poprawa stanu infrastruktury.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości wpłynie na poprawę wizerunku sołectwa, rozbudowę infrastruktury, podniesienie poziomu życia mieszkańców jak również pobudzenie ich aktywności.

Misję, czyli określenie celu do osiągnięcia, wyznaczenie kierunku działania dla miejscowości Turza Śląska można zdefiniować następująco:

Turza Śląska jako sołectwo atrakcyjne, bezpieczne, gwarantujące wzrost poziomu życia i aktywizację mieszkańców.

5. Wykorzystane materiały

1. Strategia Rozwoju Gminy Gorzyce do roku 2015,2003,
2. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Gorzyce,2004,
3. Program Rozwoju Turystyki Gminy Gorzyce,2003,
4. Grzegorz Chlebik Zdenek Polasek, *Skarby Przyrody Pogranicza*, Wydawca: Urząd Gminy Gorzyce, 2005r.,
5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
6. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gorzyce, Gorzyce, wrzesień 2004r.,
7. Broszura, *Przewodnik po trasie rowerowej powiatu wodzisławskiego 316Y*, Wydawca: Stowarzyszenie „PROMOCJA, INTEGRACJA, ROZWÓJ” Gminy Gorzyce, 2001r.,
8. Daniel Jakubczyk, *Skarby historii, kultury i sztuki gmin pogranicza Gorzyce i Dolna Lutynia*, Wydawca :Urząd Gminy Gorzyce, Gorzyce 2007r.,
9. Materiały i dane udostępniane przez Urząd Gminy Gorzyce,
10. Materiały i dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny w Katowicach,
11. www.gorzyce.pl,

6. Spis tabel

1.	Tabela nr 1 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Gorzyce na dzień 30.06.2009 r.	9
2.	Tabela nr 2 Liczba mieszkańców Turzy Śląskiej w latach 2005-2009..	10
3.	Tabela nr 3 Urodzenia i zgony w Gminie Gorzyce w latach 2005-2009	11

Spis wykresów

1.	Wykres nr 1 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Gorzyce w latach 2005-2009	10
2.	Wykres nr 2 Liczba ludności w miejscowości Turza Śląska w latach 2005-2009	11
3.	Wykres nr 3 Podmioty gospodarcze w Turzy Śląskiej	19

Spis rysunków

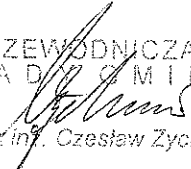
1.	Lokalizacja Gminy Gorzyce na tle województwa śląskiego i powiatu wodzisławskiego	4
2.	Lokalizacja sołectwa Turza Śląska.....	5
3.	Herb sołectwa Turza Śląska.....	5
4.	Mapa Gminy Gorzyce.....	12

Spis zdjęć

1.	Sołectwo Turza Śląska z lotu ptaka	6
2.	Zabytkowa kaplica (drzwi wejściowe) przy ulicy Powstańców	14
3.	Krzyż przydrożny u zbiegu ulic Bogumińskiej i Starowiejskiej	14
4.	Krzyże przydrożne w sołectwie Turza Śląska.....	15
5.	Krzyż na cmentarzu w sołectwie Turza Śląska.....	16
6.	Figura Św. Antoniego ul. Zwycięstwa.....	16
7.	„Rajski plac” w sołectwie Turza Śląska.....	16
8.	Stacje drogi krzyżowej w rejonie sanktuarium.....	17
9.	Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy Śląskiej.....	17

10.	Zabudowania folwarku „Olszenica”.....	18
11.	Potok Leśnica w Turzy Śląskiej.....	21
12.	Budynek Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Turzy Śląskiej.....	24
13.	Budynek OSP w Turzy Śląskiej	26
14.	Budynek Domu Sportu, Kultury i Rekreacji w Turzy Śląskiej	27

PRZEWODNICZĄCY
R A D Y G M I N Y

mgr inż. Czesław Zychma